

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

## **Romeo Castaño v. Belgia - [8351/17](#)**

Hotărârea din 9.7.2019 [Secția a II-a]

### **Articolul 1**

#### **Jurisdicția statelor**

Incidența jurisdicției belgiene ca urmare a refuzului de a executa un mandat de arest european, tergiversându-se astfel ancheta penală într-o cauză de omor în Spania

### **Articolul 2**

#### **Articolul 2-1**

##### **Anchetă efectivă**

Refuzul de a executa un mandat de arest european, tergiversându-se astfel ancheta penală într-o cauză de omor în Spania, din cauza riscului insuficient demonstrat al condițiilor precare de detenție: *încălcare*

*În fapt* – În 1981, tatăl reclamantilor a fost ucis de o unitate de comando care aparținea organizației teroriste ETA. În 2007, toți membrii unității de comando au fost condamnați de tribunalele spaniole, cu excepția lui N.J.E., care a fugit în Belgia.

Un judecător de instrucție din Spania a emis mandatul de arest în privința lui N.J.E. în 2004, 2005 și 2015, în legătură cu procedurile penale. Totuși, în 2013 și 2016, Divizia de punere sub acuzare a tribunalului belgian a refuzat executarea mandatelor de arest, constatând că existau motive substanțiale să se considere că executarea va afecta drepturile fundamentale ale lui N.J.E. Procuratura federală din Belgia a depus recursuri împotriva acelor hotărâri, însă ele au fost respinse de Curtea de Casație în 2013 și în 2016.

Reclamantii s-au plâns de faptul că autoritățile din Spania erau împiedicate s-o urmărească penal pe N.J.E., ca urmare a refuzului autorităților belgiene de executare a ordinului de arest european în baza sistemului care opera în cadrul Uniunii Europene (EU).

##### *În drept*

Articolul 1 (*competența ratione loci*): Căpătul de cerere a reclamantilor în baza articolului 2 din Convenție privind Belgia era legat de pretinsul eșec al autorităților belgiene de a coopera cu omologii spanioli, prin luarea măsurilor necesare care să permită ca cea suspectată de omorul tatălui reclamantilor, fugară în Belgia, să fie judecată în Spania. Așadar, capătul de cerere s-a bazat pe un pretins eșec din partea Belgiei de a îndeplini o posibilă obligație procedurală de investigare a infracțiunii.

În contextul existenței unor obligații reciproce între cele două state legate de cooperarea în materie penală în baza procedurii privind mandatul de arest, autoritățile belgiene au fost informate despre intenția autorităților spaniole de a o urmări penal pe N.J.E. și li s-a cerut să o aresteze și să o predea.

Aceste circumstanțe a fost suficiente pentru Curte să constate existența unei legături jurisdicționale între reclamânți și Belgia, în sensul articolului 1, cu privire la capătul de cerere a reclamantului în baza aspectului procedural al articolului 2.

**Concluzie:** obiecția preliminară respinsă (unanimitate).

Articolul 2 (*aspectul procedural*): În contextul executării unui mandat de arest emis de către un stat membru al UE, mecanismul de recunoaștere reciprocă nu trebuia aplicat în mod automat și mecanic, în detrimentul drepturilor fundamentale. Având în vedere prezumția respectării drepturilor fundamentale de către statul emitent, care a stat la baza conceptului de încredere reciprocă între statele membre ale UE, refuzul de a preda o persoană trebuia justificat cu informații detaliate care arătau un risc clar pentru drepturile fundamentale ale persoanei, informații apte să răstoarne aceasta prezumție. În acest caz, tribunalele belgiene și-au justificat decizia de neexecutare a mandatului de arest dispus de judecătorul de instrucție din Spania făcând trimitere la riscul că, în eventualitatea predării ei în Spania, N.J.E. va fi deținută în condiții contrare articolului 3 din Convenție. Acesta fapt putea constitui un motiv legitim pentru refuzul de a executa mandatul de arest și, prin urmare, de a refuza cooperarea cu Spania. Totuși, având în vedere existența drepturilor unor terți, constatarea unui asemenea risc trebuia să aibă o bază factuală suficientă.

Divizia de punere sub acuzare și-a bazat decizia, în principal, pe rapoartele internaționale din perioada 2011-2014 și pe contextul „istoriei politice contemporane a Spaniei”. Nu a fost efectuată o examinare detaliată, actualizată a situației, așa cum se prezenta aceasta în 2016, și nu s-a încercat identificarea unui risc real și individual de încălcare a drepturilor lui N.J.E. garantate de Convenție, nici vreo deficiență structurală privind condițiile de detenție din Spania.

În trecut, au fost executate mai multe mandate de arest european în privința preținșilor membri ETA, fără ca statele executante, inclusiv Belgia, să aprecieze riscul încălcării drepturilor fundamentale ale persoanei a cărei predare era solicitată.

Date fiind circumstanțele cazului și interesele vizate, autoritățile belgiene, care aveau la dispoziție posibilitatea oferită de dreptul național, trebuiau să solicite informații suplimentare cu privire la regimul penitenciar în cazul lui N.J.E. și, mai precis, cu privire la locul și la condițiile de detenție, pentru a verifica dacă predarea acesteia va presupune un risc real și concret de încălcare a Convenției.

Așadar, controlul efectuat de tribunalele din Belgia în cadrul procedurilor de predare nu a fost suficient de detaliat pentru ca Curtea să constate că motivul pe care s-au bazat acestea în refuzul de a o preda pe N.J.E. în detrimentul drepturilor reclamantilor, avea o bază factuală suficientă. Prin urmare, Belgia a eșuat să-și îndeplinească obligația de cooperare care rezulta din aspectul procedural al articolului 2 și, astfel, a existat o încălcare a acestei prevederi.

Această constatare nu a presupus neapărat că Belgia trebuia să o predea pe N.J.E. autorităților spaniole. Lipsa unei baze factuale suficiente pentru refuzul predării acesteia a condus la constatarea de către Curte a unei încălcări a articolului 2. Obligația autorităților belgiene de a verifica dacă N.J.E. ar fi supusă riscului unui tratament contrar articolului 3 în cazul predării acesteia autorităților spaniole nu se diminuea nicicum. În general, această hotărâre nu putea fi interpretată ca o diminuare a obligației statelor de a se abține de la extrădarea unei persoane într-o țară în care existau motive substanțiale pentru a se considera că persoana vizată va întâmpina un risc real de tratament contrar articolului 3 dacă ar fi extrădată în acea țară și, așadar, să verifice că asemenea riscuri nu există.

**Concluzie:** încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 5,000 EUR pentru fiecare dintre reclamânți, în privința prejudiciului moral suferit.

(Vezi, de asemenea, *Soering v. Regatul Unit*, [14038/88](#), 7 iulie 1989; *Mamatkoulou v. Turcia* [MC], [46827/99](#) și [46951/99](#), 4 februarie 2005, Nota informativă 72; *Rantsev v. Cipru și Rusia*, [25965/04](#), 7 ianuarie 2010, Nota informativă 126; *Trabelsi v. Belgia*, [140/10](#), 4 septembrie 2014, Nota informatică 177; *Avotiņš v. Letonia* [MC], [17502/07](#), 23 mai 2016, Nota informativă 196; *Pirozzi v. Belgia*, [21055/11](#), 17 aprilie 2018; *Güzelyurtlu și alții v. Cipru și Turcia* [MC], [36925/07](#), 29 ianuarie 2019, Nota informativă 225; și Fișa privind [Jurisprudența referitoare la Uniunea Europeană](#))